

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
raadsinformatiebrief stand van zaken suïcidepreventie	3987280		25 november 2025

Geachte leden van de raad,

Graag informeren wij u over de ontwikkelingen met betrekking tot de implementatie van de Wet integrale suïcidepreventie.

In deze brief leest u over de landelijke en regionale ontwikkelingen, de stand van zaken in onze gemeente en de stappen die we richting 2026 zetten. Dit in het kader van de nieuwe wettelijke taak die voortvloeit uit de Wet integrale suïcidepreventie, die op 1 januari 2026 van kracht wordt.

Situatie in Twente

Jaarlijks overlijden in Twente ongeveer 65 tot 75 personen door zelfdoding. Dat komt neer op 5 tot 6 suïcides gemiddeld per maand in Twente. Onder jongeren van 10 tot 30 jaar is het zelfs de belangrijkste doodsoorzaak. Het is een diep tragische gebeurtenis, waarbij we niet alleen stilstaan bij het verlies van een leven, maar ook bij het intense leed en de wanhoop die daaraan voorafging. De impact van suïcide raakt gemiddeld 135 anderen, waaronder familie, vrienden, collega's en hulpverleners. Dit betekent voor Twente dat er jaarlijks 9.000 tot 10.000 mensen te maken krijgen met met suïcide in hun directe omgeving. Dit kan leiden tot langdurige rouw, gevoelens van machteloosheid, psychische klachten en een verminderd gevoel van veiligheid en verbondenheid in de gemeenschap. De gevolgen zijn vaak ingrijpend en blijven lang merkbaar, zowel op persoonlijk als op sociaal niveau. Het is een ingrijpend maatschappelijk probleem en dat vraagt daarom om een gezamenlijke en structurele aanpak.

Wet Integrale suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 gaat de Wet integrale suïcidepreventie als onderdeel van de Wet Publieke Gezondheid in. Gemeenten krijgen een wettelijke taak om binnen een jaar na inwerkingtreding van de wet beleid vast te stellen op het thema suïcidepreventie. Voor de uitvoering van het beleid ontvangen gemeenten vanaf 2026 structureel rijksmiddelen via de algemene uitkering.

Het Rijk is momenteel bezig met het opstellen van een nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid, die waarschijnlijk eind 2025 gepubliceerd wordt. Zoals het nu in de wetswijziging staat opgenomen, wordt suïcidepreventie hier onderdeel van en hebben gemeenten ten minste 1 jaar de tijd suïcidepreventie binnen hun lokale gezondheidsbeleid te borgen.

VNG en 113 werken samen met GGD-GHOR Nederland aan een ondersteuningsprogramma voor regio's en gemeenten voor deze nieuwe taak.

Het EAAD-model

Gemeenten krijgen beleidsvrijheid in de invulling, maar de bewezen effectieve aanpak van het EAAD-model (European Alliance Against Depression) wordt als leidraad aanbevolen. Dit model omvat vijf pijlers:

1. *Het beperken van toegang tot dodelijke middelen* - Voorkomen van suïcidepogingen door toegang tot risicovolle middelen en locaties te beperken;

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

2. *Een publiekscampagne* – Taboe rondom het praten over zelfdoding doorbreken en durven vragen naar suïcidale gedachten;
3. *Gatekeeperstrainingen* – Sleutelfiguren in het netwerk handvatten bieden om signalen te herkennen, bespreekbaar te maken en mensen naar hulp te leiden;
4. *Risicogroepen benaderen* – Vroeg signaleren en benaderen van groepen met een hoger risico op overlijden door zelfdoding;
5. *Netwerkbrede samenwerking* – Samenwerkingsafspraken zodat alle lokale partners binnen en buiten de zorg hun rol pakken.

Het EAAD-model is succesvol en effectief in suïcidepreventie, doordat het een integrale aanpak hanteert. Deze samenhang zorgt voor brede maatschappelijke betrokkenheid en versterkt zowel vroegsignalering als gedrag om hulp te zoeken. Het model is wetenschappelijk onderbouwd en heeft in diverse Europese regio's geleid tot een daling van suïcidecijfers. Bovendien biedt het ruimte voor lokale invulling, waardoor het goed aansluit bij de Twentse context en het opbouwen van een regionaal actienetwerk.

Uitvoeringstoets Wet integrale suïcidepreventie

In opdracht van het Rijk heeft de VNG medio 2024 een uitvoeringstoets uitgevoerd om te beoordelen of gemeenten de nieuwe wettelijke taak rond suïcidepreventie kunnen uitvoeren. Uit de toets blijkt dat de wet uitvoerbaar is, mits er voldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn. Gemeenten krijgen een inspanningsverplichting en kunnen zelf bepalen hoe ze de preventie vormgeven, bij voorkeur in regionale samenwerking. De structurele Rijksfinanciering vanaf 2026 (€10 miljoen landelijk, €47.770 lokaal voor Hengelo) is ontoereikend voor een bewezen effectieve aanpak. Gemeenten en netwerkpartners zoals GGD en GGZ hebben extra personele inzet nodig. Zonder aanvullende middelen of structurele ondersteuning bestaat het risico dat het ambitieniveau niet gehaald wordt.

Regionale visie als basis voor lokale suïcidepreventie

We hebben de GGD Twente gevraagd om te verkennen of gemeenten samen kunnen optrekken in deze gezamenlijke opgave. Ter voorbereiding werkt GGD Twente momenteel een regionale visie en projectplan suïcidepreventie voor Twente uit. Gemeenten hebben de vrijheid om hun beleid af te stemmen op lokale behoeften en kunnen gebruik maken van gezamenlijke kaders, tools en ondersteuning. Hierbij zoeken we nadrukkelijk samenwerking met betrokken partijen zoals 113 zelfmoordpreventie, geestelijke gezondheidszorg, welzijn, onderwijs, ProRail en OV-vervoerders. Ook sluiten we aan bij de regionale themalijn Mentale Gezondheid en het transformatieplan Mentaal Gezond Twente, voortvloeiend uit het Integraal Zorgakkoord (IZA).

De komende maanden gaan we de regionale input gebruiken bij het opstellen van lokaal beleid. We betrekken onze lokale partners – zoals Wijkkracht Hengelo - hierbij en gaan hierover in gesprek met uw raad. Dit ter voorbereiding op besluitvorming door uw raad.

We vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

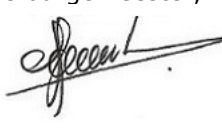
Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer D. Lacroix

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074